

V Praze, dne 8. července 2013

POSUDEK ŠKOLITELKY NA DIPLOMOVOU PRÁCI TOMÁŠE JUNGWIRTHA
SCHOPNOST MEZINÁRODNÍHO PRÁVA ŘEŠIT NÁRODNOSTNÍ KONFLIKT:
PŘÍPAD BOSNY A HERCEGOVINY

Předložená diplomová práce se zabývá otázkou, zda se současný mezinárodně právní režim Bosny a Hercegoviny stal odtrženým od společenského substrátu, a jaké jsou důsledky této situace. Tomáš Jungwirth si tak vybral téma, náročné jak na znalost bosenského právního řádu, tak i na odvalu subsumovat situaci v Bosně a Hercegovině pod příslušné mezinárodně právní normy a pohlédnout na ni z vyšší abstrakční roviny. Dle mého názoru se diplomant tohoto úkolu zhostil bravurně a práce zasluhuje diskusi v širší vědecké obci.

Text je členěn do sedmi částí: autor se nejprve zabývá vymezením problematiky, v dalších částech analyzuje hlavní prvky mezinárodně právního rámce Bosny a Hercegoviny, tzv. Daytonských dohod. Další oddíl práce je věnován jejich implementaci, jakož i použitým nástrojům řešení sporu. Z metodického pohledu je třeba vyzdvihnout skutečnost, že v Závěru autor odpovídá důsledně na otázky kladené v Úvodu práce, což by mělo být samozřejmostí, ale dle mých zkušeností není. Práce je doplněna čtrnácti stranami literatury a dalších informačních zdrojů.

Dále je třeba ocenit fakt, že autor zdaleka jen nepopisuje právní problém, ale analýzu doplňuje vlastními úvahami, které, dle mého názoru, opět přesahují požadavky kladené na diplomové práce: T. Jungwirth dochází k závěru, že mezinárodní právo dosud nedisponuje takovými nástroji, aby bylo schopno se vypořádat s konfliktem v Bosně, případně s konfliktem analogickým: Realisticky konstatuje, že je systémem založeným na konsensu svrchovaných států – jestliže se jej v konkrétním případě nedostává, naráží celý systém na své hranice. Další podmínkou úspěšného řešení je dle jeho názoru také detailní znalost kontextu konfliktu, včetně různých aspektů společenských narativů: Mír a stabilita jsou pouze jedním z možných výsledků rovnice o mnoha proměnných a mezinárodní společenství má možnost mnoho z těchto proměnných ovlivnit; musí k tomu však volit vhodné nástroje. Případ Bosny a Hercegoviny dle autora odhaluje meze tranziční spravedlnosti: Vyslovení jediné historické pravdy znemožňuje citlivý přístup k ostatním stranám konfliktu.

Nástrojem k vyřešení konfliktu je dle T. Jungwirtha podpora občanské společnosti v Bosně a Hercegovině. Ta však naráží na oligarchii národů, prosazovanou a petrifikovanou mezinárodním společenstvím. V perspektivě se diplomant nevyhýbá možnosti řešení konfliktu rozpadem společného státu; jako možnou variantu však spatřuje také v dostředivých europeizačních tendencích, které by mohly vést k vytvoření společného jmenovatele společenských sil a posílení společného soustátí jako elementu mezinárodního práva.

Zdařilou práci Tomáše Jungwirtha Schopnost mezinárodního práva řešit národnostní konflikt: Případ Bosny a Hercegoviny doporučuji k obhajobě.

Školitelka: Prof. JUDr. Mahulena Hofmannová, CSc.